

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Udrag fra Udsigt over Verdens-Krøniken fornemmelig i det Lutherske Tidsrum

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Grundtvigs værker", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University, s. 565. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/catalog/gv-1817_309A-txt-shoot-idm12680/facsimile.pdf (tilgået 04. august 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

Europas Betrængde et sønseligt Giffed, hvor Kartusinders Sød endelig kunde hvire, vore og modnes i Fred til en velsignedt Host.

Det var i Jakob den Førstes Dage, at en liden Flok, der havde aflandret sig fra den bispe- lige Kirke og nedsat sig i Beiden, satte det For- sat at opslaa deres Pauluner ved Hudsons fierne Bredder, og der nyde den gubelige Uafhængig- hed, der nøgtedes dem i Fædrelandet. Den hollandske Skipper førde dem ikke til Hudson, fordi Hollænderne tænkte, de maaske engang kunde faae i Sinde at anlægge en Colonie der, men satte dem i Land ved Cap Cod i Masachu- ssets-Bat, hvor en Pest Karet forud havde ryd- det de 150 Udlandinger en Byggeplads, isfædens for at Hudsons Bilde neppe havde undt dem en Grav. Her reiste sig da det siden saa bekendte Boston, hyppig ankom nye Misfornøiede fra Engelland, og Uenighed som hører til Dagens Orden hos Folk, der regne det til Religionen at raade sig selv, gav snart Anledning til et nyt Selskabs Opkomst i Rhodeisland. Lerd Balti-1630. mere begyndte nu at opdyrke Maryland, mest-1634. med Catholiker, Engelland forjog Hollænderne fra Egnen ved Delavare, hvor Ny-York og Ny-1665. Jersey nu opstode; Carl den Anden skjenkede 8 Border Carolina, som af Locke fik en hedensk Statsforfatning, og overlod Wilhelm Penn den Egn ved Delavare, som efter ham kaldes Pensyl-1682. vanien. Her, hvor Kvækerne naturligviis spil-

lede Messer, opstod Philabelphia, der maae ansers for den ene Hovedstad, ligesom Boston for den anden, og i dem har man begge Yderlig- hederne af den engelske Tænkemaade: i Philabel- phia Eiggylbigheden, og i Boston Uregjerligheden paa sin høieste Punkt.

Nu forløb et Aarhundrede i hvilket de 50,000 Engellændere som vare flyttede over Havet for- merede sig til en Million, mange misfornøiede Bjerg-Skotter, over 20,000 irske Catholiker, Waldenser fra Savoien og Lutheraner fra Salz- borg tyede ogsaa did, og Syvaarskrigen drev mange tusinde Lydskere til den ny Verden, saa der blev Folk nok til en Stat, men naturligviis kun lidt af den Enighed, der er en Stats indvortes Betingelse. Alle erkjendte de Kongen i Engels- land for deres Skyts-Herre, men med kongelig Tilladelse havde hvert Landskab dannet sig en egen Forfatning, og stattede kun til sig selv. En saadan Stilling kunde umulig vare længe, især da den engelske Regjering, at som Landska- berne opblomstrede, naturligviis maatte ønske sig umiddelbar Indflydelse og Indtægt. Det første sandt ingen Modstand, men Beskatning- gen, som man strax efter Syvaarskrigen saa smaat begyndte paa, desto mere, og her saae man da Gaennyppten gjøre sit største Messerstykke: ved paa en Maade at forene forskellige Stammer til et Folk og stifte en Stat. Saaledes har man villet inddilte os at alle Stater ere oplomne,

